

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP
Bijgestelde planning Omgevingsplan
Maastricht
BEHANDELD DOOR
MME (Moniek) Wetzels

DATUM
3 juli 2025
Verzonden: 03-07-2025
TELEFOONNUMMER
043 350 4577

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2025.02457

E-MAILADRES
Moniek.Wetzels@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De Omgevingswet verplicht gemeenten om te gaan werken met één omgevingsplan, waarin de regels over de fysieke leefomgeving staan. We hebben tot 1 januari 2032 de tijd om de regels uit het tijdelijke deel van het omgevingsplan te laten vervallen en/of over te hevelen naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. Ook (onderdelen van) gemeentelijke verordeningen die gaan over de fysieke leefomgeving moeten we voor 2032 naar het omgevingsplan verhuizen. Hoewel dat nog erg ver weg lijkt, is het belangrijk een concrete aanpak en visie op de lange termijn te hebben. Met de raadsbesluiten [Transitieaanpak Omgevingsplan \(2021\)](#) en [Ontwerpkeuzen Omgevingsplan \(2023\)](#) heeft de gemeenteraad kaders meegegeven over de wijze waarop we deze transitie naar het omgevingsplan uitvoeren. Conform deze raadsbesluiten, zijn we gestart met het opbouwen van een basisregeling voor het Omgevingsplan Maastricht aan de hand van de twee gebieden Heer en Scharn. In de transitieaanpak is aangegeven dat het een dynamisch document is. Inmiddels hebben we de eerste ervaringen opgedaan met het werken onder de Omgevingswet. We hebben ervaringen opgedaan met het Digitaal Stelsel Omgevingsrecht (DSO). Dit stelsel is echter nog steeds in ontwikkeling. Ontwikkelingen in het DSO kunnen ervoor zorgen dat we onze strategie bij moeten stellen. Bovendien is de transitieopgave waar we voor staan enorm. Daarom hebben we destijds afgesproken het transitieplan actueel te houden en steeds bij te stellen op basis van voortschrijdend inzicht.

Kort en goed: Maastricht moet vóór 2032:

- meer dan 200 bestaande bestemmingsplannen,
- de landelijke bruidsschat (regels overgedragen door het Rijk aan gemeenten over o.a. milieu, water, bodem en vergunningvrij bouwen),
- en diverse lokale verordeningen (zoals de Verordening fysieke leefomgeving, erfgoedverordening, grond- en hemelwaterverordening, enz.)

samenbrengen in één integraal omgevingsplan.

Het omgevingsplan moet daarbij juridisch sluitend zijn, digitaal toegankelijk en doorzoekbaar én flexibel genoeg om toekomstige beleidsontwikkelingen op te vangen. Voor Maastricht betekent dit keuzes maken over de structuur (basisregeling) van het plan, het gebruik van standaarden, en het inrichten van digitale systemen. Dit vraagt een fundamentele herziening van hoe ruimtelijke regels worden opgesteld, beheerd en toegepast, zowel juridisch en (ICT-)technisch.

DATUM
3 juli 2025

De transitiefase brengt tijdelijk onzekerheden met zich mee:

- hoe om te gaan met bestaande en nieuwe regels die tijdelijk naast elkaar bestaan,
- hoe wijzigingen in landelijke regelgeving te verwerken,
- en hoe juridische risico's te beperken.

De opgave vraagt om voldoende capaciteit binnen de organisatie, continue volgen van de landelijke ontwikkelingen op het gebied van het omgevingsplan en een nog integralere samenwerking tussen afdelingen zoals ruimtelijke ordening, geo-data, milieu, erfgoed en juridische zaken en vergunningverlening. Het is een veranderopgave die verder gaat dan alleen het schrijven van regels.

Een opgave die we te optimistisch hebben ingeschat. Het opstellen van de basisregeling voor het Omgevingsplan Maastricht (aan de hand van de eerste gebieden Heer en Scharn) gaat minder snel dan gehoopt en vraagt meer capaciteit dan eerder gedacht. Dit door de complexiteit van het omgevingsplan en onzekerheden van de transitiefase, een worsteling die we overigens ook terugzien bij nagenoeg alle andere gemeenten in Nederland. We zien ons daarom genoodzaakt om zowel de planning als de ambities van de omvang van de basisregeling bij te stellen. We hebben hierbij lering getrokken uit de ervaringen en (bijgestelde) werkwijzen van collega-gemeenten.

In het kort komt het neer op oplevering van de basisregeling, het deel van het omgevingsplan voor Heer en Scharn, koersend op eind 2026 in plaats van begin 2026. Daarmee verschuiven ook alle tussenliggende stappen, zoals het Voorontwerp-omgevingsplan Heer Scharn (van eind 2025 naar verwachting tweede kwartaal 2026). En anders dan eerder beoogd, laten we een groot deel van de gemeentelijke verordeningen (die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving), voor nu nog náást het omgevingsplan bestaan.

Ook delen van de bruidsschat (opgenomen in hoofdstuk 22 van het tijdelijk omgevingsplan van rechtswege) laten we voorlopig grotendeels ongemoeid. Hierbij speelt namelijk de problematiek dat voor een groot aantal bestaande milieuregels toen ze in het verleden zijn vastgesteld door het Rijk geen milieu-effectrapportage is uitgevoerd. Het Europees Hof van Justitie bepaalde in het zogenaamde 'Nevele-arrest' dat dit wel diende te gebeuren. Afgesproken is dat het Rijk de verantwoordelijkheid blijft nemen voor de milieuregels in de bruidsschat, ook na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dat heeft tot de bestuurlijke afspraak geleid dat het Rijk, samen met de VNG, de Unie van Waterschappen en het Interprovinciaal Overleg, een plan-mer uitvoert voor de milieuregels in de bruidsschat. Dit gebeurt momenteel aan de hand van het 'Programma Overgedragen Milieuregels Omgevingswet'. Verwachting is dat dit programma in de loop van 2025 wordt vastgesteld. We wachten dit af, zodat de gemeente bij het overnemen van deze milieuregels gebruik kan maken van de plan-m.e.r. die door het Rijk is uitgevoerd.

Wat betekent dat voor de situatie nu?

- De uitgestelde oplevering en het tot volgend jaar nog apart laten bestaan van de verordeningen betekent dat de situatie langer blijft zoals deze was voor inwerkingtreding van de Omgevingswet: onze huidige bestemmingsplannen vormen het tijdelijk omgevingsplan, en de bestaande verordeningen vormen daar een apart staande aanvulling op.
- De regels uit het bestemmingsplan Heer en Scharn, en onze verordeningen, blijven tot oplevering van de basisregeling (aan de hand van eerste deelgebied Heer Scharn), rechtsgeldig.

DATUM
3 juli 2025

- Dit uitstel levert ons meer tijd op om nu tot een zorgvuldige en zoveel mogelijk 'toekomstbestendige' basisregeling te komen, maar betekent ook dat we na 2026 tempo moeten maken om de overige delen van omgevingsplan van tijdelijk naar definitief om te zetten. En hier ook de verordeningen met de regels over de fysieke leefomgeving op een later moment in op te nemen.
- Toch kiezen wij nu bewust voor deze aanpak, opdat de oplevering van het eerste deelgebied met daarin een goede basisregeling voor de overige gebieden én onze dan opgedane ervaringen een goed vertrekpunt en (hopelijk) vliegende start vormen voor de volgende gebieden van het omgevingsplan.
- Deze bijgestelde planning en ambitie komt overeen met de aanpak en bevindingen van veel andere gemeenten, waardoor wij ons gesterkt voelen in deze keuze. (Een aantal gemeenten geldt als voorloper en heeft een deel van hun omgevingsplan al opgesteld en/of vastgesteld zoals Amsterdam, Nijmegen, Arnhem, Groningen, Utrecht, Meppel en Rijswijk. Maar ook bij deze koplopers is er geen sprake van een 'complete' basisregeling. Men kiest voor een beperkte set regels (bijvoorbeeld activiteiten uit bestemmingsplannen) die voor een beperkt gebied worden overgezet. Grote delen van hun basisregeling zijn nog niet met inhoud gevuld.)

Omdat wij ons kunnen voorstellen dat er behoefte is aan een overzicht op de totaalaanpak van de transitie tot en met 2032, met daarin ook de voortschrijdende inzichten zoals bij ons en in het land zijn opgedaan, zullen wij begin volgend jaar met een raadsvoorstel komen. Waarin de twee eerdere raadsvoorstellen over de het 'Plan van Aanpak Transitie Omgevingsplan Maastricht' en de 'Nota van Uitgangspunten Omgevingsplan Maastricht' transitieaanpak gecombineerd en geactualiseerd worden.

Wij vertrouwen erop u met deze brief een helder beeld te hebben gegeven van de complexiteit en de voortgang van de transitie naar het definitieve omgevingsplan. De invoering van de Omgevingswet vraagt om zorgvuldige afwegingen, nauwe samenwerking en een flexibele aanpak en ook vertrouwen. Wij blijven u op de hoogte houden van belangrijke ontwikkelingen en mijlpalen in dit proces. Uiteraard staan wij open voor uw vragen en opmerkingen en lichten wij dit traject desgewenst graag nader toe.

Hoogachtend,

Frans Bastiaens
Wethouder Stedelijke Ontwikkeling, Cultuur, Veerkrachtige Wijken en Ouderenbeleid